

РЕПУБЛИКА СРБИЈА

ВИШИ СУД

Број: Р4-И-3/14

Дана: 24.11.2014. године

ВАЉЕВО

ВИШИ СУД У ВАЉЕВУ, судија Зорица Бранковић, у ванпарничном поступку за заштиту права на суђење у разумном року подносиоца захтева М.П. из Јагодине, ул. М.П. на основу чл. 8а, 8б и 8в Закона о уређењу судова („Сл. гл. РС“ број 116/08..., 101/13), дана 24. новембра 2014. године, донео је

РЕШЕЊЕ

УСВАЈА СЕ захтев за заштиту права на суђење у разумном року подносиоца захтева М.П. из Јагодине и **УТВРЂУЈЕ** да је у извршном поступку који се води пред Основним судом у Убу у предмету И.бр.6145/10, повређено право подносиоца на суђење у разумном року.

НАЛАЖЕ СЕ Основном суду у Убу да предузме све неопходне мере како би извршни поступак, из става првог изреке, био окончан у најкраћем року.

ОДРЕЂУЈЕ СЕ примерена накнада за повреду права на суђење у разумном року подносиоцу захтева М.П. из Јагодине у износу од 70.000,00 динара која ће се исплатити из буџетских средстава Републике Србије одређених за рад судова, у року од три месеца од дана подношења захтева за исплату.

ОДБИЈА СЕ захтев М.П. у делу у коме је тражио накнаду, преко износа од 70.000,00 динара до тражених 250.000,00 динара, као и у делу у коме је тражио да се ова судска одлука објави.

Образложење

Подносилац захтева М.П. из Јагодине поднео је Вишем суду у Ваљеву захтев за заштиту права на суђење у разумном року у предмету извршења који је започет пред Општинским судом у Убу под бројем И.бр.235/06, а затим је настављен пред Основним судом у Убу под бројем И.бр.6145/10, а који поступак подносилац захтева као извршни поверилац, води против С.Т. из Такова, као извршног дужника. Према наводима подносиоца захтева, од доношења решења о извршењу, 5.05.2006. године, до дана подношења овог захтева, прошло је више од 8 година, а поступак извршења на имовини дужника није окончан, иако дужник

располаже имовином из које би потраживање могло да се намири. При томе је он као поверилац све време активно учествовао у поступку подносећи суду предлоге у погледу предмета извршења у складу са одредбама закона којима се уређује поступак извршења. Поред тога, с обзиром да од стране суда он није био обавештаван о току поступка и о радњама које предузима судски извршитељ у овом предмету, био је принуђен да се обраћа суду ради добијања информација о овом предмету, а одговоре поводом његових ургенција није редовно добијао. Сматрајући да поступак извршења у овом предмету неоправдано дуго траје и да је извршни суд повредио његово право на суђење у разумном року, предложио је да Виши суд у Ваљеву уклони штетне последице ове повреде тако што ће да утврди да је у предмету који је започет пред Општинским судом у Убу И.бр.235/06, а који се сада води у Основном суду у Убу И.бр.6154/10, повређено право подносиоца овог предлога на суђење у разумном року; да наложи Основном суду у Убу да спроведе поступак извршења на имовини извршног дужника С.Т. из Такова ради намирења потраживања подносиоца захтева као извршног повериоца; да се подносиоцу захтева досуди на име накнаде нематеријалне штете износ од 250.000,00 динара на терет буџетских средстава, као и да се ова судска одлука јавно објави.

Поступајући по захтеву подносиоца у смислу чл. 8а и 8б Закона о уређењу судова, Виши суд је извршио увид у списе предмета Основног суда у Убу И.бр.6145/10 (ранији број Општинског суда у Убу И.бр.235/06), као и документацију достављену уз захтев за заштиту права на суђење у разумном року и утврдио следеће:

Дана 31. августа 2006. године, извршни поверилац М.П. из Јагодине поднео је Општинском суду у Убу предлог за извршење на основу правоснажне пресуде Општинског суда у Јагодини П.бр.152/06 од 6.07.2006. године, против извршног дужника С.Т. из Такова, ради наплате износа од 3.700 евра као главног дуга са каматом, трошкова парничног поступка и трошкова извршења, пописом, заплемом, проценом и продајом покретних ствари извршног дужника која се затекне у његовој кући у Такову. Општински суд у Убу је усвојио овај предлог повериоца решењем о извршењу И.бр.235/06 од 5.09.2006. године. Након тога, извршни поверилац је дана 25.09.2006. године поднео предлог за наплату трошкова поступка по решењу Општинског суда у Јагодини П.бр.342/06 од 20.06.2006. године у износу од 3.600,00 динара са законском затезном каматом као и ради наплате трошкова извршења, такође пописом, заплемом, проценом и продајом покретне имовине извршног дужника која се затекне у његовој кући у Такову. Општински суд у Убу је овај предлог усвојио решењем о извршењу И.бр.246/06 од 4.10.2006. године.

Према стању у списима, дана 8.11.2006. године, службено лице суда изашло је на лице места ради пописа и процене ствари и није затекло дужника на датој адреси, нити је пронашло ствари које би се могле пописати. Из списка даље произлази да је извршни суд заказао попис, процену и одузимање имовине у стану – поседу дужника на дан 24.01.2007. године Такову. У списима нема доказа да је овај закључак којим је заказан попис уручен повериоцу нити његовом пуномоћнику. На записнику о попису и процени од 24.01.2007. године, дужник је изјавио да тренутно нема новац, а да ће дуг платити до 1.03.2007. године. Том приликом пописан је аутомобил „Југо флорида“, са подацима ближе наведеним у записнику. У даљем току поступка, заказано је одузимање ствари на лицу места, на дан 1.03.2007. године. Међутим, на записнику о одузимању од 1.03.2007. године констатовано је да дужник нема новца да исплати дуг, па је предложио да преда музичку опрему коју је купио од повериоца. Што се тиче

пописаног возила навео је да се исто не налази код њега пошто је власник возила дошао и исто „отерао“. Поверилац је изјавио да неће преузимати музичку опрему пошто је прошло три године и та опрема више не вреди тај новац. Након тога, поднеском од 27.03.2007. године поверилац је предложио да се изврши попис других покретних ствари које се затекну у кући дужника у Такову и Убу. Првостепени суд је поновни попис ствари заказао за 30.04.2007. године. Нема података да ли је обављен попис, а постоји службена белешка сачињена дана у којој је констатовано да дана 22.05.2007. године службено лице суда није нашло дужника нити било кога од укућана, а ствари за попис није било. Након тога, пуномоћник повериоца је у поднеску од 22.05.2007. године доставио суду предлог да се извршење спроведе на дужниковим путничким возилима „Југо“ и „Фијат пунто 19 Д“, и теретном возилу марке „Мерцедес“. Како суд није поступао по овом предлогу, поверилац је поновио предлог за продају наведених возила поднесцима од 18.07.2007. године, 14.09.2007. године. Извршни суд је у међувремену, дана 28.06.2007. године, без података да је поверилац обавештен о заказаној радњи, пописао музичке уређаје ближе наведене у записнику, а затим је заказао одузимање ових ствари на лицу места најпре за 30.07.2007. године, када је констатовано да поверилац није дошао и да је поднеском тражио нови попис, затим за 20.09.2007. године када је констатовано да дужник није био присутан на датој адреси, а да нису пронађена тражена возила из поднеска повериоца, те за 24.12.2007. године, када се према стању у списима поверилац није појавио. Решењем И.бр.235/06 од 25.01.2008. године обустављен је поступак извршења решења од 5.09.2006. године, а у образложењу је наведено да поверилац није уплатио трошкове употребе службеног аута, у складу са закључком од 29.11.2007. године. Након тога, суд је поново донео закључак о одузимању ствари које су пописане 28.06.2007. године и ову радњу заказао за 7.07.2008. године, поверилац је доставио доказ о уплати трошкова у износу од 300,00 динара, али нема података да одржавању ове радње извршења. У даљем току поступка, суд је дана 9.09.2008. године одржао рочиште, на коме је укинуо своје решење од 25.01.2008. године, предмет је заведен под новим бројем, И.бр.293/08, а поверилац је поново предложио да се напишу два путничка и једно теретно возило, као што је већ раније предлагао. Попис је заказан за 10.09.2008. године, када је констатовано да дужник не намерава да плати дуг јер нема имовине, а прима плату у фирми „ Т.К.

из Такова па поверилац може да се намири од те плате. У вези предлога за попис два путничка и једног теретног возила, дужник је изјавио да је камион „Мерцедес“ продат пре две године, возило „Југо“ је продато 2008. године у Ваљево, а „Пунто“ је продат пре две године у Ваљево и пренет је на другог власника а остали купци имају овлашћења да пренесу возила. Службено лице је констатовало да код дужника нису пронађена тражена возила, а да је дужник изјавио да нема ни једно возило регистровано на своје име које се налази код њега.

Поднеском од 11.11.2008. године поверилац је променио средство извршења и предложио извршење: **1.** пописом, проценом, пленидбом и продајом покретних ствари извршног дужника које се затекну у угоститељском објекту – локалу који се налази у Такову бб у склопу куће извршног дужника, или **2.** пленидбом средстава предузећа „ К.С.Р. “, ДОО из Уба, чији је власник извршни дужник, и преносом заплених средстава у корист повериоца. Суд је решењем од 17.11.2008. године усвојио овај предлог, дужник је против истог изјавио приговор, а суд је заказао попис за 1.04.2009. године, када је констатовано да службено лице суда није извршило попис ствари, а да су угоститељски објекат као и околне зграде били закључани, па је ова радња поново заказана за 29.05.2009. године. Међутим, извршни суд је дана 5.06.2009. године доставио Предузећу „ К.С.Р. “ Уб решења о извршењу И.бр.235/06 од

5.09.2006. године и И.бр.246/06 од 4.10.2006. године, ради спровођења на терет радника овог правног лица С.Т. , као дужника, исплатом забрањеног потраживања повериоцу. Према подацима из списка, дана 17.07.2009. године суд је констатовао да је извршење спроведено, и да се списи архивирају. Поверилац је, након што је провером у писарници утврдио да је предмет архивиран, поднеском од 5.10.2009. године тражио да се предмет врати из архиве, а да се евентуално наплаћени износ уплати у депозит суда а затим обавести поверилац или његов пуномоћник. Дана 15.06.2010. године поступајући судија је констатовао да извршење није спроведено, а предмет је добио нови број IV 20 И.бр.6145/10. Судија је доставном наредбом од 16.08.2010. године наложио да се списи доставе ИПВ већу на одлуку о приговору. Дана 22.08.2011. године поверилац је предложио да се поступак настави и истовремено је тражио информацију у ком стадијуму се поступак налази, а овакав захтев поновио је у поднеску и од 25.10.2011. године. Наредбом од 3.11.2011. године поступајући судија, коме је решењем В.ф.председника Основног суда у Ваљеву од 17.10.2011. године предмет додељен у рад, наложио је достављање је предмета у рад извршитељу ради заказивања пописа. Попис је заказан за 28.11.2011. године, а према стању у списима нема доказа да је овај закључак уручен повериоцу, с тим што је службено лице констатовало да је поверилац телефоном обавештен о дану пописа код дужника. Приликом пописа на лицу места дана 28.11.2011. године, констатовано је да се према изјави дужника на њему води само плац и зграда, да су покретне ствари како у угоститељском објекту, тако и у стамбеном делу власништво правног лица „ Т.К.Р. “, да осим инвентара и основних ствари других покретних ствари нема, а да је он запослен у фирми „ Т.К.Р.

“ у којој остварује плату од 18.000,00 динара, па пристаје да му се врши обустава од плате. Такође је констатовано да није пронађена никаква покретна имовина која би се могла пописати. Поверилац се поднеском од 6.12.2011. године обратио суду са захтевом да се поступак настави. Навео је да поступајући судија није заказао даље извршне радње, а није му одговорено ни на ургенције од 18.08.2011. године и од 25.10.2011. године. Дана 16.01.2012. године обављен је попис покретних ствари у угоститељском објекту. Међутим, с обзиром да је треће лице „ Т.К.Р. “ изјавило приговор са доказима о власништву на пописаном стварима, поверилац је поднеском од 22.02.2012. године повукао предлог за продају пописаних ствари и предложио да суд позове дужника да суд достави извештај о имовини складу са чл.54,55 и 57 ЗИО.

На позив суда, дужник је дана 14.03.2012. године дао изјаву о имовини у којој је навео да је непокретна имовина у његовом власништву оптерећена хипотеком у корист банака, да има потраживање према трећим лицима које се наплаћује пред основним судом у Шапцу у износу од око близу милион динара, а да је он две године запослен као магационер у сталном радном односу у предузећу „ Т.К.Р. “, где остварује минималну зараду од 16.000,00 динара. Даље је навео да се против њега води само извршни поступак ради наплате потраживања К.А.Б. , а да је у последњих 5-6 година отуђио већи део своје имовине, како покретне тако и непокретне, а не може тачно да се сети коме је ту имовину продао.

Након што је повериоцу достављен наведени записник са изјавом дужника, поверилац је поднеском од 26.03.2012. године предложио да се промени средство извршења и да се извршење спроведе пленидбом $\frac{1}{2}$ зараде коју извршни дужник остварује у предузећу „ Т.К.Р. “ д.о.о. Таково. Суд је закључком од 2.04.2012. године дозволио промену средства извршења, и наложио обрачунској служби предузећа „ Т.К.Р. “ д.о.о. Таково да спроведе извршење забраном

½ зараде извршног дужника С.Т. и преносом ради исплате извршном повериоцу. По овом решењу извршена је само једна уплата у износу од 10.000,000 динара од 5.06.2012. године, а након тога је, с обзиром да је дужнику престао радни однос у овом правном лицу, поверилац поднеском од 23.01.2013. године предложио да се поступак настави и да се извршење спроведе пленидбом ½ месечне зараде коју дужник остварује у предузећу „ В. “ Таково. Предлог је усвојен је закључком суда од 12.02.2013. године, али је правно лице обавестило суд да је дужнику престао радни однос од 1.02.2013. године. Затим је поверилац поднеском 21.05.2013. године предложио да се извршење спроведе пленидбом ½ зараде коју дужник остварује код Слађане Радовић ПР унутар Трговинско угоститељске радње „ Н. “ у Убу, предлог је усвојен закључком од 24.05.2013. године, који је достављен послодавцу 7.06.2013. године, али је послодавац С.Р. поднеском од 23.12.2013. године обавестила суд да је дужнику престао радни однос закључно са 30.11.2013. године.

У даљем току поступка поверилац је преко пуномоћника поднеском од 10.02.2014. године поново предложио да се извршење спроведе пописом, проценом и продајом покретних ствари извршног дужника које се налазе на адреси пребивалишта односно боравишта извршног и/или ма другде у његовој државини, ради наплате потраживања повериоца. Суд је овај предлог повериоца усвојио закључком од 28.02.2014. године. Попис покретних ствари дужника заказан је за 24.07.2014. године, када је констатовано да код дужника нису пронађене никакве покретне ствари које би се могле пописати. Нема доказа да је овај записник достављен повериоцу нити његовом пуномоћнику, који нису били присутни овој службеној радњи, а били су обавештени о датуму пописа.

Нема података да је суд даље поступао у овом предмету.

Испитујући захтев за утврђивање повреде права на суђење у разумном року, Виши суд је нашао да је захтев основан.

Право на суђење у разумном року загарантовано је одредбом чл.32 ст.1 Устава Републике Србије, а исто је заштићено одредбом чл.10 ст.1 ЗПП, чија је сходна примена у поступцима извршења предвиђена одредбама чл.27 ЗИП, односно чл.10 ЗИО.

Дужина трајања судског поступка, са становишта права странке на суђење у разумном року у смислу наведених одредаба, зависи од околности случаја, које треба оценити у односу на конкретан предмет у коме се у судском поступку одлучује о правима странака. Сложеност чињеничних и правних питања у одређеном предмету, понашање подносиоца захтева као странке у поступку, поступање судова који воде поступак, природа захтева, значај расправљеног права за подносиоца, су чиниоци који утичу на оцену временског трајања судског поступка и одређују да ли је тај поступак окончан у оквиру разумног рока или не.

Испитујући наведене критеријуме за утврђивање повреде права на суђење у разумном року, Виши суд налази да у овом извршном поступку нема сложених правних и чињеничних питања, нити постоји сложеност поступка, који би захтевали дуготрајан поступак извршења, па је у року две године поступак могао да се оконча.

Надаље, по налажењу овог суда подносилац захтева није допринео дужини трајања поступка, јер је активно учествовао у поступку ради остваривања свог права, а није предузимао процесне радње које би проузроковале одуговлачење поступка.

У погледу значаја предмета за подносиоца захтева, Виши суд сматра да је овај предмет извршења за истог од изузетног значаја, с обзиром да је тражена наплата потраживања која је утврђена правноснажном и извршном пресудом парничног суда.

Имајући у виду напред наведене околности конкретног случаја, Виши суд налази да дужина трајања овог поступка извршења од преко 8 година представља непримерено дуги рок, а да је дужина трајања поступка прузрокована поступањем извршног суда.

Наиме, овај поступак извршења започет је и водио се по одредбама Закона о извршном поступку („Службени гласник РС“ бр.125/04) до 17.09.2011. године, од ког датума је почео да се примењује Закон о извршењу и обезбеђењу.

У чл.5 ЗИП предвиђено је да је у поступку извршења и обезбеђења суд дужан да поступа хитно, док је у ст.2 исте одредбе прописано да је о предлогу за извршење суд дужан да одлучи у року од три дана од дана подношења предлога. У чл.71 ст.1 ЗИП наведено је да се извршење на покретним стварима спроводи пописом и проценом ствари, продајом ствари и намирењем извршног повериоца од износа добијеног продајом. Према одредби чл.72 ст.1 истог закона судски извршитељ ће, непосредно пре него што приступи попису, предати извршном дужнику решење о извршењу и позваће га да плати износ за који је одређено извршење, заједно са каматом и трошковима; према чл.74 ст.2 превентивно се пописују ствари за које није стављена примедба о постојању права које би спречавало извршење и ствари које се најлакше могу уновчити, при чему ће се узети у обзир и изјаве присутних странака и трећих лица о томе. Чланом чл.75 ст.1 ЗИП предвиђено је да на пописаним стварима извршни поверилац стиче судско заложно право у моменту када судски извршитељ потпише записник о попису. Судски извршитељ дужан је да поред свог потписа јасно назначи дан и час кад је записник потписао. У чл.77ст.1 ЗИП наведено је да се пописане ствари по правилу остављају на чување извршном дужнику. Чланом 78 ЗИП предвиђено је да се свим лицима која поседују или имају контролу над пописаним стварима забрањује да располажу тим стварима без судског налога. У чл.79 ст. предвиђено је да ће суд, ако се приликом пописа не нађу ствари које могу бити предмет извршења, о томе обавестити извршног повериоца који није присуствовао попису.

Од 17.09.2011. године, поступак је настављен по одредбама Закона о извршењу и обезбеђењу, на основу одредбе чл.385 истог, у којој је предвиђено да ће се поступци извршења и обезбеђења у којима је до дана почетка примене овог закона започето спровођење извршења, окончати по одредбама овог закона.

У чл.6 ст.1 овог закона прописано је да је поступак извршења и обезбеђења хитан. У чл.91 ст.1 закона предвиђено је да ће, ако се приликом пописа не нађу које могу бити предмет извршења, суд, односно извршитељ, о томе обавестити извршног повериоца који није присуствовао попису.

Имајући у виду напред наведене законске одредбе и стање у списима, Виши суд налази да извршни суд приликом предузимања појединих процесних радњи у овом

поступку није поштовао одредбе процесних закона којима су те радње прописане, како у погледу садржине предузетих радњи, тако и у погледу рокова за предузимање истих, а било је и одређених временских периода у којима извршни суд уопште није поступао, што такође није у складу ни са основним начелима извршног поступка, ни са конкретним одредбама о поступку.

На основу свега напред наведеног, Виши суд је утврдио да је у досадашњем току извршног поступка који се сада води пред Основним судом у Убу у предмету И.бр.6145/10, извршни суд повредио право подносиоца захтева на суђење у разумном року, те да је захтев за заштиту овог права основан.

Како наведени извршни поступак још није окончан, Виши суд је применом одредбе чл. 86 Закона о уређењу судова наложио Основном суду да предузме све неопходне мере да би се извршни поступак окончао у најкраћем року.

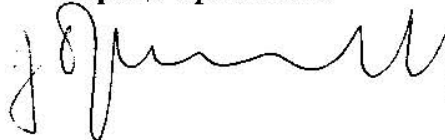
Надаље, Виши суд је оценио да подносиоцу захтева припада правична новчана накнада у износу од 70.000,00 динара због повреде његових уставом и законом загарантованих права на суђење у разумном року, те је овај износ као вид сатисфакције досуђен на терет буџета Републике Србије који се може наплатити у року од три месеца од дана подношења захтева за исплату, сходно чл. 86 Закона о уређењу судова. Приликом одлучивања о висини нематеријалне штете Виши суд је ценио све околности од значаја за доношење те одлуке, посебно дужину трајања поступка налазећи да досуђени новчани износ представља правичну и адекватну накнаду за утврђену повреду уставом зајемченог права на суђење у разумном року, учињену поступањем извршног суда на напред описани начин. Одлучујући о висини накнаде нематеријалне штете овај суд је имао у виду праксу Уставног суда и Европског суда за људска права у сличним случајевима, економске и социјалне прилике у Републици Србији, као и саму суштину накнаде нематеријалне штете којом се оштећенима пружа одговарајуће задовољење. Део захтева преко досуђеног износа од 70.000,00 динара, а до траженог износа од 250.000,00 динара одбијен је, јер је тражени износ по оцени овог суда неоснован.

Подносилац захтева је тражио и да се ова судска одлука јавно објави, међутим Виши суд налази да овај захтев није основан у смислу одредаба чл.8а и 8б Закона о уређењу судова, јер овакав вид заштите није предвиђен овим одредбама.

На основу свега напред наведеног одлучено је као у изреци овог решења.

С у д и ј а,

Зорица Бранковић

ПРАВНА ПОУКА:

Против овог решења дозвољена је жалба
Врховном касационом суду
у року од 15 дана од дана пријема решења,
преко овог суда.